

Beogradskie Novine

Br. 160.

BEOGRAD, srijeda 13. juna 1917.

Izaze:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajovima zapovednutim od c. i kr. Šta po cijeni od	8 sati
U Beogradu sa desetom u popisu pošte	250
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od	10 sati
Izvaz ovog područja po cijeni od	12 sati

U ostalim krajovima Austro-ugarske monarhije

3-

U inozemstvu

450

Oglas po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.

Uprava i primanje preplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.

Primanja oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 12. juna.

Istočno bojište:

U istočnoj Galiciji ponovo je oživila neprijateljska topnička vatra i letačka djelatnost. Talijansko bojište: Borbe kod „Sedam općina“ traju i dalje. Neprijateljski napadi bili su u glavnome napereni protiv Monte Forno, Monte Chiesa i grančnih visova sjeverno od njih. U južnom dijelu tog prostora napadis u bili slomljeni prvim safovima poslije podne našom topničkom vatrom. Na grančnom grebenu dočekale su naše čete jake neprijateljske napade i zaustavile ih u borbi na bajonet i ručnim granatama. Oko ponoći je neprijatelj udario ponovo sa znatnim snagama između Monte Forna i grančnog zaledja. Njegov je napad ponovo ostaо bez uspjeha. — Imaće na talijanskom frontu nema nišeg novog.

Jugo-istočno bojište:

Jedna talijanska vazdušna eskadrila bacala je bombe na Drač. Nekoliko Arbanasa je poginulo.

Načelnik glavnog stožera.

Spusitelj Wilson.

U Švajcarskoj izlazi jedan list, koji stoji u službi francuskog ministra za izvanjske poslove. Zovu ga „Gazette de Lausanne“. Taj je dakle famozni „Švajcarski glas“, razumije se, po naredjenu francuske vlade, kraj pregršt psovki protiv Rusije, nedavno smjelo ustvrdio, da će ratna pomoć Sjedinjenih Država u obilnoj mjeri naknaditi ravnodušnost i moguću izdajstvo Moskova. Ne treba mnogo političkog i vojničkog oštromanja, da se vidi, kako je u ovom slučaju želja „otac misli“. Šta je bivše rusko carstvo u protekle tri ratne godine žrtvovalo za svoje saveznike u realnim vrijednotama, to je tako visoko nad najbolještijim obećanjima američke Unije, da možemo preko tog smješnog nerazmijera prijeći mirne duše na dnevni red.

Svako zna, kako su teške i trnovitije bile krize, što ih je morao pregaziti prepredeni trgovac Wilson, dok je uspio sa svojom ratnom politikom, kao

Bezuspješni talijanski napadaji na tiolskom frontu. U maju oborili su Nijemci 285 neprijateljskih letilica i 26 osmatračkih balona.

što svako razumije i to, zašto se gospodin predsjednik tek okolišavajući i preko svoje volje prilagodio oživotvorenju onog eksperimenta, s kojim je izvan svake sumnje htio ubrati sasvim druge lovorce od onih, koje cvatu na bojnim poljanama Sjeverne Francuske. Ulazak Sjedinjenih Država u svjetski rat nije do danas urođio gotovo nijakim vidljivim rezultatima. Njemačke podmornice sa svojom pootrenom akcijom gospodaju još uvijek u nesmanjenoj mjeri nad morima; neizmjerena sredstva za naoružanje koja dolaze preko okeana, ne će ni sad biti veća nego li što je to prije bilo; a Ilijepo američko zlato, koje od dolarskih bogova pridolazi u države sija sporazuma vrlo slabo iako uz ogromni prececi, rasplinjuje se punjevnom brzinom, ne uzimajući kraj toga u obzir čijenici da je ono prije kadro medju saveznicima poslati mržnju i rascjep, nego li ojačati njihovo prijateljstvo. Od prekrasnog programa za gradnju novih brodova Sjeverne Amerike imaju sporazumno sile u ovaj čas, kad se svom snagom bore za posljednju odluku, isto tako malo koristi kao i od lijepog izgleda, da će američki zakon o vojnoj obvezatnosti konačno nakon dugog odgovlačenja ipak biti prihvaci.

O. južnog pozi prekoceanskog lakrdijaša Roosevelta ne treba ni govoriti! Mogli bi dakle, kako je u uvodu rečeno, preko te cijele smješne istorije mirne duše prijeći na dnevni red, da se baš ovih dana nisu pojavili znaci, koji i suviše jasno dokazuju, kako je volja američke Unije za rat daleko slabila, nego li se to u početku moglo i misliti. Senat i komora u Washingtonu rade naime tako laganim tempom, da to već graniči s pasivnom rezistencijom. Uzaludno rasplamsuje većina objav domova slabu iskru ratnog oduševljenja, da se potrebne mјere brzo i energično provedu; uzaludno se zažaže i sam gospodin predsjednik cijelom težinom svoje poštovane ličnosti za tu stvar — pregovori o prešnjim ratnim zakonima ne će da se pomaknu sa mjestu. Možda je tome uzrok taj, što su vodje većine bili već ispočetka protiv rata, te su se u svoje vrijeme izjavili i protiv ratnog navještaja, a možda se uzrok tome mora tražiti i u rasporeze-

nju slobodnih građana. Sve se više nazime množe glasovi, da se mјasa narođa neće da saglasi s nečasnom politikom profita svoga predsjednika Wilsona, tog tobožnjeg „apostola mira“.

U New-Yorku dolazi do burnih skupština protiv vojne obvezatnosti, a u industrijskim središtilima Chicaga i Cleveland-a raste pacifistička propaganda nečuvonom jačinom. Socijalistički duhi, za koji je u Sjevernoj Americi potrebna i najmanja iskra, da se rasplamti u najveći požar, osjeća se sve to više ugroženim i podlo preveniranim od načaćenih praznih fraza o slobodi naroda! Pametnim Američanima počinju se sve više da otvaraju oči, kad uvijek slušaju jedne te iste uvijene fraze svoga državnog poglavara, koji je tek pred kratko vrijeme pisao petrogradskoj vlasti, kako američka Unija nije ušla u rat zbog svoje koristi. Takve djetinjarije u očima jednoga naroda, koji zna da čita pravi sadržaj stvari, pa bio on ne znam kako uvijen, moraju prije ili kasnije da ohlade duhove i da sudbonosno politici jednog lažnog usrećitelja svijeta postave odgovarajuće granice.

Da se Wilson u prkos svega toga prikazuje i dalle kao spasitelj, ne mijenja ništa na činjenici praktične ratne inferiornosti američke Unije. Doduše, odgovorni čimbenici u washingtonskoj „Bijeloj kući“ pošlo je za rukom, da crnačku republiku Haita sa cijelom njenom impozantnom snagom privuku na stranu sporazuma, kao što im je uspješno i reprezentativni Domingo sa njenih 600.000 Muliata ugovoriti, da prijedol u stranu protivnika središnjih vlasti te tako ujediniti najrazličitiji zapadni i istočni Haiti — ali to još ni izdaleka ne predstavlja onu vrijednost, što je im jedan jedini dobro izvježbani pučki ustaša u streljačkim rovovima. To Wilson dobro osjeća i zato je sa najzvučnijim trubama rasteljio po svijetu, da je već stigao u Englesku prvi transport američkih četa. Svim sporazumnim listovima prirodjenom brbljavošću dodaje tome „Malin“, kome baš i imacija Evropa da zahvali za objavu tog istorijskog dogadjaja, da se kod toga u glavnom radi samo o časnicima i specijalnim četama, kojima je zadaća učiniti

sve pripreme, koje su potrebne za dolazak daljih kontingenata. Sa učenom gestom pridodaje još taj francuski list, da se odjazak Američana držao u tajnosti — po svoj prilici stoga, što bi inače razočaranje engleskog saveznika bilo preveliko.

No Evropa ipak sada znade suštinu stvari: prvi se američki vojnici nalaze na njenom tlu. Bili sad oni tek inžinjeri za nove topovske modele ili samo ljudi, koji će se brinuti za što bolje ukonacivanje imaginarnih američkih stožera — novi se fakat svjetske istočije ne da zatajiti. Gospodin se dakle Wilson može da raduje; njegov je „bluff“ — upalio! ... Njegovi ga saveznici već slave kao od Boga posloga spasitelja i pobednika. A on će i moći da se proslavi kao pobednik, ali — nad s v o j i m saveznicima!

Program austrijske vlade.

(Iz današnje sjednice austrijskog carevinskog vijeća.)

Kb. Beč, 12. juna.

Predsjednik izvještava na početku sjednice, da je zakon o izmjeni poslovničkog programu Previšnju sankciju. Predsjednik je rekao: Iako je stvaranje novog poslovničkog programu sklopljeno s mnogim smetnjama, ipak je ono silan izraz volje doma da se oživotvori. Dom je zatim pristupio pretresu proračunskog provizoriuna.

Ministar predsjednik grof Clam-Martinic je uzeo riječ, da se u poduzemlju ekspoziciju izjasnil o programu vlade. On je pozdravio dom povodom njegovog ponovnog sastanka, tražio je njegovu potporu, izjavio je nadu na uspešnu djelatnost i upozorio je na to, da je monarhija poslije 34 mjeseci rata jača no što je ikad bila, da je sasajno izdržala najteže pokuse i odaje svoje nepodijeljeno divljenje vojski, koja je omogućila taj moćni otpor protiv beskrajnog niza neprijatelja i preporodjaj monarhije na novi život. On je upozorio na to, da je u dugom periodu mira popustio osjećaj državne cijeline i zapovjest, da se ima sve shvaćati s gledišta blagodati državne cijeline. Zasjenični nacionalni interesi izbjigali su na površinu s težnjom da se ostvare. To se raspoloženje pokazalo i u prvoj siednici obnovljenog sastanka Reichsrata. Ali je rat donio poučku, koja se moraju uvažiti. U velike temelje monarhije, koji su osigurali njen opstanak u ovoj svjetskoj

oluci, ne smije se dirati. Odlučno odbija inještanje nekih poslanika t stranaka u suverenitet saveznih sila ili drugih država.

Ministar predsjednik je dalje rekao: Težnje, koje su u prvoj sjednici iznijele pojedine stranke, protivne su ne samo postojećim oprobanim osnovima, nego se i međusobno ukrštavaju, stope u međusobnoj suprotnosti. Njihovo ostvarenje stvorilo bi za drugu stranu daleko nesnošljivije prilike, te bi načeli Austrije bili osuđeni na vječnu borbu i beskorisno trošenje njihovih snaga. Mjesto tih programa, koji stoje u suprotnosti s potrebama cjelokupnosti i neotuđljivim pravima, pa i između sebe, i koje je nemoguće ostvariti, vlađa bi htjela da ponudi drugi program, koji se istina u mnogome razlikuje, jer hoće mjesto kolebljivog da ostvari postojano, mjesto dijelova cijelinu, mjesto maglovitog, rasplinjivog državnog sklopa oprobana, jaku državu. Program je vlade Austrije (Dugotrajno odobravanje i pljeskanje). Nikako i nikad se ne smije lakounirajući dotači oprobanih temelja. Onako isto kao što se vlada ne može upuštati u ustavne eksperimente, ona priznaje potrebu cjelishodnog i organskog usavršavanja onoga što postoji. Vlada zadržava sebi pravo, da u zgodnom vremenu podnese svoje vlastite i pogodne predloge, kako bi se po njenom mišljenju uspostavilo sretno poravnjanje između državnih potreba i opravdanih želja naroda. Ali će ona tako isto s gotovošću priljetiti iz sredine Reichsrata, te s blagodarnošću naročito pozdravljajući što je dom sastavom ustavotvornog odbora stvorio stvarni instrument za zajedničke radove.

Rješenje ugarske krize.

Kb. Budimpešta, 12. juna.

Njegovo Veličanstvo je danas primio u audijenciju grofa Matica Esterhazyja. Audijencija je trajala jedan sat. Zatim je Njegovo Veličanstvo primilo u audijenciju grofa Apponyia. U 1 sat poslije podne je grof Esterhazy otišao u palatu ministarstva spoljnih poslova, gdje je konferisao s grofom Czerninom. Poslije podne će grof Esterhazy posjetiti ministarskog predsjednika grofa Clam-Martinica, zajedničkog ministra finansija pl. Buriana, guvernera austro-ugarske banke Popovića i predsjednika zajedničkog odbora za ishranu pl. Pragenua. Grof Esterhazy se vraća u 11 sati u večeru Budimpeštu, da sutra produži savjetovanje s ugarskim političarima.

da između Zemuna i Beograda. Čim je brod iskrcao bio putnike, odmah se otkrio od srpske obale, a poslije kratkog vremena je zaplovio u Dunav. Od tog trenutka je bio nastupio konačni prekid između Beograda i Zemuna. Vraćajući se oko 8 sati u veče kući od „Cara“, gdje se u jednom večem društvu na razne načine razgovaralo i kombinovano povodom neponudanih vijesti iz Niša, a vrlo ozbiljnih privatnih vijesti iz Zemuna, ja sam o svemu, što sam toga dana čuo, razmislio i došao bio do zaključka, da se časovi našeg mirnog i spokojnog života približuju svome kraju. Polazna tačka za takav zaključak bio mi je onaj brzjav, o kome ja nijesam dijelio mišljenje naših niških mjerodavnih krugova, da je ne autentičnog porijekla. I poslije onog zvaničnog saopštenja, u kome u ostalom ničega stvarnog nije bilo, ja sam u njegovu autentičnost potpuno vjerovao, jedino je što se nijesam mogao objasniti bilo to, kad će i na koji način monarhija pristupiti prijavljenju u zadovoljenju.

Ali se i na to nije dugo čekalo. Bio sam vrlo uznemiren. Poslije večere sam prošao Terazijama, ulicom kneza Mihajla do Kalimengdana. Sviđata je bilo još dosta i po ulicama i pred kafanama. Svuda se živo razgovaralo, ali je sve bilo kao obično, nikačva se uznemirenost nije mogla privjetiti, te sam i sam dolazio do uvjerenja, da će se ja u momu mišljenju možda i prevariti. Ali, na veliku žalost, to nije bio slučaj. Legao sam oko 10 sati. Pade mi na pamet ono telefonsko

samo podne toga dana slučajno sam prisustvovao jednom telefonskom razgovoru između saradnika jednog beogradskog lista i ministra predsjednika Pašića. Taj je tražio jednog od činovnika toga nadležnosti, a na telefonu se slučajno desio pomenuti novinar. U tom razgovoru, a na pitanje novinara o već objavljenom brzjavu austro-ugarskog ministra spoljnih poslova, Pašić je novinaru odgovorio, da se on čudi, kako je takav izvještaj mogao i dospijeti u Beograd; on je istina primio takav brzjav, ali mu izgleda, i po obliku i po sadržaju, da je neka mistifikacija, pa je naredio istragu, da se vidi, od kud je taj brzjav došao, kojim putem i t. d. — Pogriješka je, dodata je Pašić, što je o tom brzjavu javljeno u Beograd, te se zbog toga svijet toliko uznemirio. Na pitanje novinara, Šta vlasti misli sa Beogradom, Pašić je odgovorio: „Pa, a kdo doista dođe do rata, Beograd će se pridružiti, pa će se predati.“ — Po podne su beogradski listovi u krajim vanrednim izdanjima donijeli doista zvanično o prorvrgavanje gornjeg brzjavu, a naročito nješto glasila: „Austro-ugarska vlast je zadovoljna odgovorom srpske vlade, s toga će Austro-Ugarska sama sebi privati zadovoljenje“. — „Politika“ je odmah izdala vanredno izdanje i beogradski svijet je već u podne toga dana čitao ovaj značajni brzjav austro-ugarskog ministra spoljnih poslova. Sviđet se bio uzrujao, a beogradski politički krugovi tumačili su sadržinu gornjeg brzjavu kao objavu rata Austro-Ugarske Srbiji. Razumije se, da ih je bilo dosta, koji su riječi „sama sebi privati zadovoljenje“ tumačili i na drugi način, mislili su, da se to zadovoljenje ne mora baš oružjem privabiti, nego kakvim oštrim represalijama, dakle, tumačenje samo radi utjehi i — nadajući, da će se vrlo ozbiljna zaštitost između Austro-Ugarske i Srbije ipak moći riješiti mirnim putem. Cio svijet u grožnjičavom nestruženju očekivalo zvanično saopštenje iz Niša. Pred

*) Ove su glasine bile skroz neistinite, jer na 27. i 28. jula obavljenu su neznačni pokreti četa mirodopskih posada u Srijemu. Prvi dan mobilizacije pada na 29. jula 1914.

Uredništvo.

Konferencija sporazumnih sila za utvrđivanje ratnih ciljeva.

Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.
Rotterdam, 12. juna.

„Daily News“ javlja, sporazumne će bile na inicijativu Rusije držati 24. juna u Parizu konferenciju radi utvrđivanja ratnih ciljeva.

Položaj na mačedonskom bojištu.

Kb. Köln, 12. juna.

Saradnik lista „Kölnische Zeitung“ javlja iz Sofije pod 9. o. m. kako s mjerodavne bugarske strane doznaće, da su tamo zadovoljni s razvijenom svjetskoga rata, naročito na mačedonskom frontu, gdje se Barrailovi gubitci cijene na nekih 30.000 ljudi. Stotine neprijateljskih ljeva leže pred bugarskim položajima. Borbena djelatnost protivnika je osjetno oslabila. Po iskazima zarobljenika je nedovoljan dovoz opskrbe i municije zbog djeleovanja podmornica. Navodno su povućene obje ruske brigade, koje su se do sad borile u Mačedoniji.

Pokret za mir.

Neutralni glas o izjavi cara i kralja Karla.

Kb. Bern, 11. juna.

Baselska „Nationalzeitung“ raspravlja u uvodniku držanje cara i kralja Karla prema pitanju mira, pa veli, da je monarh svojim riječima, koje je uputio gradonačelniku Budimpešte, postavio klasičan način za sporazumni mir. Ali s pogledom na osorljivost sporazumnih sila zasad mu se ne može pridati nikakav politički značaj. Austro-ugarski program o osiguranju dunavskog i jadranskog puta ne kosi se s francuskim političkim interesima. Ali Ribot i Lloyd Georges vide na putu sporazumijevanja nesavladljivu prepreku: Obzir na Italiju, koja bi bezuslovno htjela da Austro-Ugarska bude slaba.

Slobodna Francuska.

Kb. Bern, 11. juna.

Socijalista Mota, koji se vratio iz Rusije, piše u „Humanite“, da u Francuskoj nijesu shvatili ni vlada ni parlament, da je uskraćivanje putnih listova za Stockholm jedna zabluda. Vjerovatno će se to uvidjeti. Niemačka vlada dozvoljava socijalistima, da idu u Stockholm, ali u slobodnoj francuskoj republici najveća stranka u zemlji ne uživa ni toliko političke slobode, koliko je ima u Njemačkoj.

Rumunski i srpski socijaliste iz posjednih oblasti na konferenciji.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Hag, 12. juna.

Iz Petrograda se preko Stockholma javlja, da je odbor radničkog i vojničkog savjeta upozorio odbor stockholmske konferencije na potrebu, da svi socijaliste balkanskih zemalja moraju biti zastupani na međunarodnoj konferenciji, koju Rusi sazivaju i da se preduzmu koraci, kako bi se omogućio put rumunjskim i srpskim socijalistima iz posjednih oblasti.

saopštene g. Pašića: „da će se Beograd neko vrijeme samo prividno brati, pa će se predati.“ Dakle, i pored njegovog mišljenja o „neautentičnosti“, on je ipak predviđao mogućnost oružanog prihvajanja zadržanja, samo što se propustilo, da se Beogradani, ma i na najblažiji način, obavijeste o tome, kako će teći to prividno branjenje prijestonice. Razmišljajnici o tome zaspao sam. Iz najsladnjeg ponoćnog sna probudi me lupa na moje prozor. Još dovoljno nerazbijen čuo sam glas moje mlade gzarice: „Gospodine otvorite predsolje!“ — Ona je taj poziv ponavljala dok ja nije sam hitno izšao i otvorio vrata.

„Sta je gospodjо?“ upitao sam gzaricu.

„Pa, zar vi ne čujete topove?“

„Kakva topove?“

„Iz Zemuna, ima već više od počela.“

Nadahmice sam oslušnuo. I doista, preko vredrog, zvezdanog nebja najprije stenu, pa onda grunu jedan, a zatim drugi top. Mene obuze drhtavica od uzbudjenosti, koju je u mojoj duši izazvao ovaj strahoviti trenutak. Pogledam na sat, trebalo je još $\frac{1}{4}$ do noći. Brzo sam se obukao, izšao na ulicu, koja je već bila oživila. Svijet je stajao pred svojim kućama i, iznenadjen sudobnosnim dogadjajem, obuzet strašnom neizvjesnošću, nijemo je slušao topovski pucanj i jezovitu pjesmu smrtonosne granate. U prvom trenutku zbrunjen, i sam nijesam znao, šta cu i kuda cu. U trku sletim do „Slavije“. Topovi su u nejednakim razmacima, sa jačim i slabijim rikom, grmeli sa savske i dumavske strane, praćeni s vre-

mena na vrijeme onim neprijatnim kloparanjem mašinskih pušaka i nešto redjom puščanom vatrom. Pred „Slaviju“ puno svijeta sa svih krajeva Vračara. Našao sam tu jednog mog starog školskog druga, činovnika visokog položaja, oko koga se bijaju mnogi iskuplji; on im je nešto pričao. Od njega sam čuo, da je prvi top iz Zemuna ispaljen u 11. To je, dakle, bio trenutak pribavljanja zadovoljenja oružanom rukom, ili bolje rečeno početak ovog svjetskog rata.

Šta se dolje na Savi i Dunavu dogdalo, mi tih trenutaka, kod „Slavije“ nijesmo mogli znati, nije tada još niko iz tih krajeva našao, ali nijesmo dugo ostali u neizvjesnosti. Oko $\frac{1}{2}$ sat po ponoći neobično se zasija zvezdano nebo, a odmah zatim zagrmeskoro u neposrednoj blizini strahovit pucanj, toliko silan, da se cito Beograd tresao. Svijet je već počeо u većem broju da pridolazi, naročito iz savskih i dumavskih krajeva. Od onih iz savskih krajeva objašnjen nam je onaj strahoviti pucanj. Rekoše nam, da su naši dinamitni minarci porušili savski željeznički most; samom toliko rekoše u prolazu, hitajući dalje, u najvećem uzbudjenju, u strahu, prema Torlaku, upravo neznaјuci ni sami kuda ni dolje.

Nijesmo dugo čekali, pa da bude

mo svjedoci jezovith i čudnih prizora.

Od Kalimegdana, Terazije i drugih ulti-

ca tih krajeva Beograda, naročito onih bliže Savi i Dunavu, svijet je bijao, imućniji u fikserima i drugim kolima,

ostali pješice. Ta gusto masa svijeta ispunila je ulicu kralja Milana i Šumadijsku, s njome se kod „Slavije“ pomješala masa, koja je dolazila iz Nemanilne ulice, pa je onda tako udružena ostavlja-

Srijeda

BEogradske Novine

13. juna 1917.

Dogadjaji u Italiji.

Odlježeno otvaranje talijanske komore. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“.)

Budimpešta, 12. juna.

„Az Est“ javlja iz Lugana: Juračni ministarski savjet zaključio je, da otvaranje komore odlazi za 20. juna. Vlada misli, da će joj dole ispasti za rukom, da izravna iskrse protivnosti.

Engleska konjica ugušuje nemire u Italiji. (Naročiti brzojav „Beogradske Novina“.)

Budimpešta, 12. juna.

Dopisnik „Az Est“-a sa Krasajavlja: Zarobljeni talijanski vojnici pričaju, da su nemiri u Milatu dostigli svoj vrhunac baš tada, kad su njihovi pukovi prolazili kroz grad. Ustaše su vodili prave bitke s redarstvom i vojskom, pa pošto vlasti nijesu mogle da uspostave red, to je redarstvenu službu preuzeo engleska konjica, te je neumoljivo silom ugušila ustanak.

Sastav novog španjolskog kabineta.

Kb. Madrid, 12. juna.

U novom kabinetu, koji je sastavio Dato, ima portfelj spoljnih poslova markiz Lina; ministar vojne je general kapetan Primo Rivara, ministar mornarice general Flora.

Ruski haos.

Nestanak tajnih ugovora. (Naročiti brzojav „Beogradske Novina“.)

Stockholm, 12. juna.

Do sad se nije moglo još ući u trag, gdje se nalaze savezni ugovori između Rusije i sporazumnih sila. Čete li je dao svoju časnu riječ, da pri svome dolasku na ministarski položaj nije mogao pronaći sve englesko-francusko-ruske ugovore posljednje dvije godine prije početka rata, niti druge spise koji su ugovorima stojte u vezi. U socijalističkim krovima najpozadnija je sumnja upravljena protiv Miljkova, koji je najvažnije spise predao Englezima. Ti krovovi traže da se nad Miljkovom povede istraga. Kao jako otežavajuča okolnost uzima se to, što se Miljkov, čim se u njega posunjalio, preselio iz Petrograda u Finsku, kao i svi Engleskoj naklonjeni kadeti. Dalje se smatra kao vrlo važno, što je nadjen rumunjski ugovor o savezu, koji je u stampi bio obnarudovan.

Prilike u ruskoj vojski.

Kb. Amsterdam, 12. juna.

Stockholmski dopisnik „Allgemeine Handelsblatt“-a javlja u svom izvještaju od 2. t. m., da je imao vrlo zanimljiv razgovor sa jednim russkim revolucionarcem, koji se nalazi u Stockholmu. Taj mu je revolucionarac rekao, da su mnogi članovi radničkog i vojničkog odabora posjetili u aprili razne odsjeke russkog fronta. Svuda su bili primljeni skoro bez ikakvih simpatija, naročito od strane časničkog zboru. Kod jednog vojničkog zbara, koji stoji pod zapovjedništvom generala Gurkova, članovima je pala u oči prije svega oskudica u životnim namirnicama. I konji nisu imali hrane, a zalihe municije su bile ograničene. Izaslanici su se sjelići govorila bitveng ministra vojnog Gučkova, u kome je on rekao, da kod vojske 70 do 80% tegleće stoke gine zbog oskudice u hrani. Zbog oskudice u stočnoj hrani svakog je dana slabiji vozarski dio ruske vojske, što je

mena na vrijeme onim neprijatnim kloparanjem mašinskih pušaka i nešto redjom puščanom vatrom. Pred „Slaviju“ puno svijeta sa svih krajeva Vračara. Našao sam tu jednog mog starog školskog druga, činovnika visokog položaja, oko koga se bijaju mnogi iskuplji; on im je nešto pričao. Od njega sam čuo, da je prvi top iz Zemuna ispaljen u 11. To je, dakle, bio trenutak pribavljanja zadovoljenja oružanom rukom, ili bolje rečeno početak ovog svjetskog rata.

Šta se dolje na Savi i Dunavu dogdalo, mi tih trenutaka, kod „Slavije“ nijesmo mogli znati, nije tada još niko iz tih krajeva našao, ali nijesmo dugo ostali u neizvjesnosti. Oko $\frac{1}{2}$ sat po ponoći neobično se zasija zvezdano nebo, a odmah zatim zagrmeskoro u neposrednoj blizini strahovit pucanj, toliko silan, da se cito Beograd tresao. Svijet je već počeо u većem broju da pridolazi, naročito iz savskih i dumavskih krajeva. Od onih iz savskih krajeva objašnjen nam je onaj strahoviti pucanj. Rekoše nam, da su naši dinamitni minarci porušili savski željeznički most; samom toliko rekoše u prolazu, hitajući dalje, u najvećem uzbudjenju, u strahu, prema Torlaku, upravo neznaјuci ni sami kuda ni dolje.

Nijesmo dugo čekali, pa da bude

mo svjedoci jezovith i čudnih prizora.

Od Kalimegdana, Terazije i drugih ulti-

ca tih krajeva Beograda, naročito onih bliže Savi i Dunavu, svijet je bijao, imućniji u fikserima i drugim kolima,

ostali pješice. Ta gusto masa svijeta ispunila je ulicu kralja Milana i Šumadijsku, s njome se kod „Slavije“ pomješala masa, koja je dolazila iz Nemanilne ulice, pa je onda tako udružena ostavlja-

vrlo opasno sa obzirom na teške željezničke veze i na velike daljine. U istom vojnom zboru ljudi su poboljevali zbog trajno rđave hrane. Mnogi od njih toliko su bili malaksali, da su za borbu bili potpuno onesposobljeni. U glavnem stanju i u drugim vojnim zborovima, koje su izaslanici posjetili, sastojao se cito stozer iz protivnika revolucije i pristaša oborenje vlade. Izaslanici su na svom putu mogli zapaziti, da su viši časnici većinom protivnici sadanje vlade.

San o ruskoj ofenzivi.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“.)

Kopenhagen, 12. juna.

U pariskim vojnim krugovima se misli, da će naime novi Brusilova za vrhovnog zapovjednika imati za posljedicu početak ofenzive još u junu mjesecu. Ona će otpočeti na rusko-rumunjskoj granici. Veći dio francuske štampe se ne podaje velikim nadama u pogledu smjerova Brusilova.

Zakonski predlog protivbjegunaca ispod zastave.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.)

Petrograd, 12. juna.

Petrogradski brzojavni uredjavlja: Privremena vlada je odobrila zakonski predlog o bjeguncima ispod zastave, koji je spremljeno ministar pravde. Prema naredjenju vlade ti će se bjegunci kazniti osim zakonom predviđenim kazne još u gubitkom izbornog prava za ustavotvornu skupštinu. Pitajuće, da li će bjegunci izgubiti pravo i na zemljišta, čija će se podjela izvršiti pri izvodjenju agrarnih reforma, podnjeće se radi rješenja ustavotvorne skupštine. Podriodicama bjegunaca određeće se mjesечna potpora sve dok se bjegunci ne vrate svojim četnim tijelima.

Ruske anarhisti na putu za otadžbinu.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.)

Frankfurt, 12. juna.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Stockholma: „Daljokaj Oktaina“, list koji u Vladivostoku izlazi, iskazuje svoju zabrinutost povodom skorog dolaska najmanje 3000 russkih iseljenika iz Amerike. List strahuje zbog teškoća, koji će biti u smještanju i daljem opravljanju tih iseljenika kroz Sibir. Većina tih iseljenika se protivila pozivu russkih konzula da se odazovu vojnoj dužnosti. Russka radnička omladina većinom pripada anarhističkim udruženjima. Moraće se pobrinuti, da se neutrališe uticaj tih Američana i da se oni primoraju u svemu pokoravati se naredbama vlade.

Prema sibirskim listovima izgorjele su prilikom ogromnog požara u Barnaulu i Bijsku velike zalihe žita.

Seljaka odluka o budućem režimu u Rusiji.

Kb. Petrograd, 12. juna.

Kongres seljaka delegata iz cijele Rusije primio je odluku, kojom se kaže, da budući politički režim Rusije mora biti republikanska saveznička država na demokratskoj osnovi.

Reforma u „Petrogradskoj telegrafskoj agenciji“.

Kb. Bern, 12. juna.

„Temp“ javlja iz Petrograda, da je ministar unutrašnjih poslova povrijedio jednom odboru zadatak, da preinaci uređenje „Petrogradske telegrafskog agencije“. Reforma se prostire poglavito na potpuno obnavljanje osoblja.

Put pucanih plotumi, a zatim pojedinačne puščane paljive. Mi smo sve to slušali s velikim uzbudjenjem, pratili smo svaku svjetlost na nebu, koja je topovskom tresku prethodila, ali o onome što se na Savi i Dunavu događa nismo ništa znali, niti smo mogli saznati, jer oni, koji su bili pozvani, da svijet obavijeste, da ga koliko-toliko umiru i uspokoji, prvi su bili — na Torlaku. Može se reći, da je od 1 sata 16. jula u jutru do u samo podne Beograd bio bez vlasti

Zabranjena upotreba krompira.

Ponovno se dogodilo, da su ovo-godišnji nezreli mali krompiri na pijaci donešeni, čime se ovogodišnja žetva krompira upropasčuje.

Povodom tega Okružno Zapovjedništvo Beograd-grad, objavljuje: da je iskopavanje mlađeg ovogodišnjeg krompira u svrhu prodaje, kao i vlastitih potreba do 10. jula ove godine zabranjeno na strožije.

Prekrišteljili ove naredbe biće najstrožije kažnjeni.

C. i. k. vojno parno kupatilo u Beogradu.

Zbog čišćenja i ostalih radnja oko popravljanja ostaje c. i. k. vojno parno kupatilo u Beogradu 14. i 15. juna zatvoren.

Gdje se može izvršiti predaja oružja.

Pozivom na objavu car. i kralj. vojne glavne gubernije, koja zajamčuje trodnevnu amnestiju za predaju oružja; car i kralj. Okružno Zapovjedništvo Beograd-grad objavljuje gradjanstu grada Beograda: da se oružje može predati kod nadležnog policijskog kvarta I-VII. i kod bojnih oružnih postaja u Topčideru i Čukarici.

Izvještaj prijavnog ureda.

11. juna: prijavljeno 92, odjavljeno 51, selidaba 52; u hotelima prijavljeno 144, odjavljeno 113, ostalo u hotelima svega 375 prijavljenih stranaca.

Narodna privreda.

Gajenje povrskog sjemena.

Sada u ratno stanje treba posvetiti veću pažnju gajenju povrskog sjemena, jer ne samo da je danas sjeme skupo, a biće do godine izvjesno još skuplje, nego se u mnogo slučajeva u opšte ne može ni dobiti ili barem ne u onoj količini, koliko bi pojedinac trebao.

Navećemo nekoliko pravila, kojih treba da se drži svako, koji želi da sam gaji povrsko sjeme i to onog povrća, koje ne iziskuje dvogodišnju ili osobitu kakavu njegu.

Sjeme od pasulja dobiva se na taj način, da se na njivi pronadju i obilježje najlepše i najrazvijenije biljke. S ovih se ne okida ništa, ostavlja se dok mahune potpuno dozrije, pa se onda posebno obera, suše i spremi, zajedno sa mehunama na zračnom mjestu. Zrnie se vadi iz mehunama tek u zimi. U baščama (vrtovima) ostavlju se za sjeme najlepše prve mahune sa stabiljkama, dok one ne dozriju potpuno, pa se troše i beru samo one mahune, koje se razviju docnije. I iz ovih se mahuna povadi zrnie tek u zimi, pošto se prije dobro isuše na tavanu.

Kod graška nije običaj, da se za odgajivanje sjemena izbiraju najlepše biljke. To se može raditi samo u baščama, da se jedan dio zasijane lije u opšte ne dira, nego se ostavlja da dozrije sve mahune pa se onda isčupaju zajedno sa biljkama, koje se vežu u snopove i suše pod tavanicama ili u zračnim šupama sve do zime.

Od parada i a upotrijebljavaju se za sjeme prve, najlepše i najzdravije jabučice, sime se povadi kašikom, suši se na artiji, a sama se jabučica može upotrijebiti za jelo. Najbolje je, da se izabrane jabučice procijede sirove kroz

šao. Trkom produžim put, osvrćući se neprestano doprem do „Londona“. Tu zastanem ne bi li što vido ili čuo. Svijet se bio istina uskolebao, ali ništa više. Gospodin pisar vjerovatno nije ni vidio grada, nego je nešto načuo, pa je u strahu našao za pametno da strugne i da još više uzruja svijet ovakim vršenjem svoje dužnosti.

Cio je dan prošao na miru, nije bilo nikakvih dogadjaja, osim što su imućnije porodice, pa i mnoge druge, napuštale Beograd. Željeznica od Topčidera je bila tog dana u veće puna putnika i prtljaga za razna mesta do Niša. Beograd je već prvi dana rata bio prilično ispružen.

O svim noćnjim dogadjajima nadležni u Nišu bili su opširno brzjavnim putem izvješteni, ali od njih do veće nije došlo nikakvo ni obavještenje ni upustvo.

Od prvog dana rata, pa još za nekoliko dana Beograd je bio ostavljen sam sebi.

S. P. R.

MALI POBLISTAN.

„Hrvatska Njiva“.

Primili smo 14. broj revijalnog sedmicevog časopisa „Hrvatska Njiva“ s oym sadržajem: — Đagan Zoranić: Mihovil Pavlinović, — Dr. Josip Beroš: Naš narodni posjed na Jadranu, — Gy. Ruska revolucija i svjetski rat, — Dr. D. Prohaska: Nazorovo priznanje, — Zofka Kveder: Uloga hrvatske žene, — Smotra: Socijalni život, Književnost i umjetnost. Od uredništva i uprave, — Listak: Ignotus: Savremene hasne, — Godišnja preplata: Hrvatske Njive“ Iznos K 80. — Pojedini broj 70 filira. Dojava se u svim knjižarama i bojama trakama, kao i kod uprave „Hrv. Njive“ u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8. Telefon 133,

što od žica; u situ ostaje sjeme, a sok se može upotrijebiti u kuhanju.

Kod krastavaca upotrijebljavaju se za sjeme prvi i najlepši plodovi. Ispod njih se podlože crnjepovi i pušta se dok plod potpuno ne dozrije, lijepe i jednako požuti. Dostojne se stavljaju ubrani već plodovi na suho mjesto, radi potpunog dozrijevanja, razrežu sa kašicom i povadi sjeme, koje valja oprati u vodi i osušiti. Da se očuva dobro sjeme, ne smiju se na jednoj leđi ili na blizu gajiti dvije ili više vrsta krastavaca.

Za dobijanje sjemena od salate ostavljaju se najlepše i najrazvijenije glavice na dobrom mjestu i puštaju se da cvatu i zasjemaju se. Prije nego sjeme potpuno dozrije mora se posjeti i ostavlja se, da se osuši na zračnom mjestu položena na artiju. Poslije se sjeme ispravi i dobro spremi, da ga ne izjedu miševi.

Sjeme od spanaca dobiva se dobro samo od onih biljki, koje su zasijane na iesen. Sjemenjače se moraju prije isprašivanja dobro osušiti.

Za odgajivanje sjemena od luka izaberu se rano u proljeće najlepši lukovi, koji su dobro prezimeli, pa se na vrlo dobroj zemlji zasadite do grla jedan od drugoga na 60 cm. rastojanja. Zrele sjemenjače se kasno u ljetu posjeku, suše i isprave.

Ostalo povrće, kao kupus rani i zimski, keleraba, repa, cvekla, pa peršun, šargarepa i celer iziskuju dvo-godišnju kulturu dok se dobije sjeme. Što se može preporučiti malim poljoprivrednicima i baštovanjima.

Ovo nekoliko riječi bilo je posvećeno maloposjednicima i mali posjednicima bašći, u prvom redu onima, koji su zbog ratnih prilika morali da postanu baštovani, da prehrane lagle sebe i svoje porodice.

Poslijednje brzjavne vijesti.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 12. juna

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Ruprechta bavarskog:

Na flandrijskom frontu bila je pred večer jača topnička djelatnost kod Yperna i južno od Douve-a. Poslije podne navalila je engleska konjica na konjima protiv naših položaja južno od Messingesa, ali su se povratili samo ostaci. Južno od Ypera kod imanja Kruis navalila je pješadija, ali je odbijena protivnapadom. U Artoisu bila je borbena djelatnost osobito jaka u zavijutku Lensa i južno od nizine Scarpe. Odbijena su engleska izvidjačka odjeljena, koja su pokušala da prodru kod Fromellesa, Neuve Chapelle i Arleuxa.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Francuzi su preduzeli protiv položaja pet protivnapada, koja smo bili zauzeli zapadno od Cerny-a prilikom svoga naleta 10. juna; svi ti napadi skrhali su se uz velike njihove gubitke, koje u vatri, koje u borbi prsa u prsa. Topnička borba postizala je s vremenom na vrijeme veće žestine samo sjeverno od Vailly-a i na „Zimnjem brdu“.

Front vojvode Albrechta Württemberskog:

Nema značajnijih dogadjaja.

Istočno bojište:

Na Dvinu, kod Smorgona, kod Baranowicza, dalje naročito kod Brzezany i na Narajowki ponovo je oživjela borbena djelatnost.

Mačedonsko bojište:

Izmjeđu prespanskog jezera i istočne obale Crne Reke, kao od desne vardiarske obale pa do dojanskog jezera topništvo je pokazivalo veću život nego li inače u posljednje vrijeme.

*

U toku mjeseca maja, u kojem je bilo obilnih, jako poštenih borbi, postigle su znatnoga uspjeha u rješavanju svojih mnogostruktih zadataka i vazdušne boračke snage, pored boračkih i pješačkih letaća naročito su se odlikovali topnički letači, koji su se pokazali neophodno potrebni za upravu vatrom i osmatračku službu; njihov je rad veoma skladno dopunjavanje djelatnošću osmatračkih balona. Na zapadnom, istočnom i balkanskom bojištu izgubili smo 79 letilica i 9 osmatračkih balona. Od oborenih pak neprijateljskih letilica palo je njih 114 i naših borbenih redova, dok je 148 — kako je neosporno utvrđeno — palo iz neprijateljskih redova. Osim toga izgubili su protivnički 26 osmatračkih balona, a najzad su 23 letilice borbom pronađene da se spuste.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Engleska i Francuska spremne na reviziju ratnih ciljeva.

Kb. Petrograd, 12. juna.

Prije dva dana stigla je ovamo nota engleske vlade na rusku notu o razjašnjavanju ratnih ciljeva, koja završuje ovako: Engleska se nuda, da će Rusija održati ugovore, koji su od vremena na vrijeme utemeljeni između saveznika i akceptirati ideje tih ugovora. Ako medutim Rusija smatra za potrebljeno, da se ti ugovori podvrgnu reviziji, to je Engleska spremna na to privatat.

Kb. Petrograd, 12. juna.

Francuska je nota na notu ruske vlade o reviziji ratnih ciljeva identična sa engleskim odgovorom te naglašuje samo želju Francuske, da joj se povrati Alzacija i Lorena, motivišući to time, što da su joj te pokrajine u svoje vrijeme silom oduzete.

August Šenoa:

Branka,

(Nastavak). 10

Branka jede sama, Hermelin otac zaošta kod gospodina izvještajnika, da mu živim slovom i oštrim naglasom opše vrline Brankine, pri čemu mu nešto i o nametniku Mariju natuknu. Gospodin izvještajnik, čovjeku inače pravčinu, piše pred očima, te pronadje uročnu vezu među nesretnom vrijednom preparandicom i pustim špijunom. Svakako je to za njega bila dobra uputa i sad je riječ Brankine mnogo bolje znao tumačiti.

Branka idje poniknute glave, polaganim korakom kući. Sve je u njoj gorjelo, krv je kipjela u njenim žilama a mozgom proljetale kojekakve čudne, višovite slike. Bilo joj je, kao da hoda po magli, nije gledala na lijevo ni na desno, pače nebi pozdravila znanacu ni znanicu, što ih je putem srela. Bilo joj je, istina voljko, disala je jakše. Poslije tolikih obimana, poslije tolikih suza, kanda joj simu u neveselu dušu tračak nade. Taj tračak ulijati Branku, živa joj fantazija pretvor nadu zbijom. U mašti svojoj vidjela se već jaljevačkom učiteljicom. Već je stala snovati i kovati, sve na svoju preudeščavati, dječju krotiti a i roditelje upučavati, već je vidjela kao krez sān, kako sve uz nju prianja, kako ju sveštjuje i obožava. Tad je nešto ubode u srce, probudi se od maštanja. Ta nije još učiteljicom i Bog zna, hoće li biti. Reklo joj se, da će se sve učiniti, što je moguće, ali to se veli svakomu, pa i onomu, za koga se ništa nečini niti kani činiti.

Bilo je od službenog početa minulo jedno osam dana. Branka je sjedila za poslovom u svojoj toploj sobici. Van bio je zapao visok snijeg. Sve brže počelo se mračiti. Branka baci djeļo na stranu, počinim ruke i poče gledati kroz prozor u taj zimski svijet, gdje su bijele pahuljice veliko skakale po mramoru. Tako skakutku i rjezine misli čudnovalo amo tamno, komesahu se razne slike pred njezinom dušom. Sad pada velika pahuljica snijega u spodobi lijepe zvezdice na staklo okna i rasplinu se za čas. Branka uzduhu i šapnu:

„To ti je moja nala!“ Djevojka spusti glavu na prsa te se izgubi brzo u čudne, turobne sanje.

U jedan put otvorile se vrata i u sobu simu svjetlo. Na prag putovi se Branka baba, držeći svjeće, a iz njezinih ledja provirala muška bradata glava pod crnom kapom.

„Šta je, baba? skoči djevojka kao iz suna, „ala si me ljudski preplašila. Šta je za Boga?“

„No, no, dušice! Umri se,“ tješila ju stara. „Neboj se, neće te pojesti vuk.“

„Da, da, istina je,“ kimula staričica i proz suze sinu joj iz očiju radost.

„Ta kako si i mogla pomisliti, da će te ostaviti?“

„Ma rekoh ti,“ starica će, „da mi neide nikako u glavu, da bih se ja mogla seliti iz ove kuće.“

„Ali ipak hoćeš.“

„Kad odlaziš?“

„Moram najkasnije za četiri dana. U dekretu zapisalo mi, da moram smjesti krenuti, no kako je sada zima, pa se nešta moram pripraviti, izmolila sam jučer dopust od nekoliko dana. Ti sada, draga baba, nemožeš odmah sa mnom, jer je zima ljuta, a ja idem dosta visoko među bregove. Nu kad sve zazeleni, pa se bude otvaralo cvijeće, o Uskrsu, onda će vaša Branka doletjeti, skupiti svoju dobru, slatku, milu babicu, pa je sa sobom ponijeti u svoje novo gorsko gnezdo. Pa čemo živjeti, bakice, kao u raju!“ viknu mlada učiteljica po grilu i grilu starici, koja se nekako smirila.

„Sad, draga baba,“ reče Branka, „moram u grad, da zahvalim Hermelinu ocu, jer bez njegove pomoći bila bi zlo prošla.“

„Pravo, pravo, dijete moje,“ reče starica, „i pozdravi ga lijepo od mene, dobrogog gospodina.“

Jedva je Branka otišla, obuče se i starica brzo, te početi drugim putem u grad. Mora da je išla za važnim poslom, kako se žurkala, kako je gegala. Za objedom reče baba unuci:

„Ti si sad svoja, draga Brankice, i što te ide, moraš i dobiti na ruku svoje potrebe. Na evo, to ti je baština od pokojnoga ti oca,“ produži i položi smotak banaka na stol, „čuvala sam to na interesima u štedionici do sadanjeg časa, da ne propadne ni krajcara. Bit će, mislim, sedam stotina forinti.“

„Baština od oca!“ zapanjila se mlada.

</div

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje) 10 helera
 Priposlano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko staje) 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamarskog retka (70 mm široko staje) Kruna 4
 Mali oglasnici: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.
 Dentista F. B. Bril
 — Beograd. —
 Makedonska ul. 5. (do Pošte).
 Amerik. Specialist.

Zube* vještacke u zlatu i u kaučku samo se u mome Ate- liju izrađuju po najboljem originalnom američkom siste- mu. Primam od 8—12 1—8. 823-1

Kupovine i prodaje
 NA PRODAJU
 sobni namještaj i razno kulinjsko posudje. Braća Nedića ulica broj 8. 31339-2

Namještenja.

APOTEKARSKOG PO-
 MOĆNIKA
 potrebuje Apoteka Michi-
 Viktorovića, Beograd, Te-
 razije. 31272-3

OKRETNA PRODA-
 VAČICA
 za kafanski posao, koja govori i njemački traži se. Uputiti u Kraljevo Milana 54. 31362-3

MODNI SALON
 Angeline Pusovine potre-
 buje više radnika. Kolar-
 ĉeva broj 5. II. sprat, Dro-
 gerija Guslar. 31374-3

VISE RADNICA
 potrebuje Olga Geller, kro-
 jačica ženskog odijela, sa-
 stanom u Rajčevoj ulici broj 14. Stupiti mogu od-
 mah. Nagrada prema za-
 sluzi. 31384-8

Razno.
 TRAŽI SE
 pod najam jedan Pianino ili
 Štuzidgel. Obraćiti se na adresu Felder, Schwarz k. u k. Sa-
 vebrückendetachement, Bel-
 grad. 31370-5

STOLICA ZA VOZANJE
 traži se za jednog teškog
 bolesnika, plaća se dobro.
 David administraciji ovog
 lista pod "Težak bolesnik"
 31372-5

TRAŽI SE
 učiteljica klavira, koja govor-
 i njemački, za tri sati nedjeljno.
 Ponude sa oznakom honorara
 administraciji ovoga lista pod
 "Anfangsweiterbildung" 382*. 31390-5

Dobrovojna licitacija
 Pošto nam nije uspjelo, da prodamo u cijelosti trpežatiju i salon, to objavljujemo pošt. publici, da ćemo u četvrtak 14. ov. mjeseca u 3 s po podne prodavati putem licitacije po-
 jedine komade uz najnižu cijenu. Isto tako i neke zaostale knjige, note, slike, zavjese, lu-
 ster i t. d. Za što veći posjet molim porodica Bingulac, Zmaj od Noćaja 7. 31394-5

KORESPONDENCIJA.
 Jovanu Premoviću, Ze-
 neva. — Molim izjavite mi-
 tem putem porodici Ale-
 kse Pavlovića iz Belog
 Potoka, Beograd, vojnika
 3. bataljona, 1. čete, 7. pu-
 ka, dunavske divizije, jer
 se isti nije dosad javio, da
 je živ. Živko Pavlović,
 Beli Potok. 31310-8

Jovanu Premoviću, Ze-
 neva. — Molim izjavite mi-
 tem putem porodici Ale-
 kse Pavlovića iz Belog
 Potoka, Beograd, vojnika
 3. bataljona, 1. čete, 7. pu-
 ka, dunavske divizije, jer
 se isti nije dosad javio, da
 je živ. Živko Pavlović,
 Beli Potok. 31310-8

Jovanu Premoviću, Ze-
 neva. — Molim izjavite mi-
 tem putem porodici Ale-
 kse Pavlovića iz Belog
 Potoka, Beograd, vojnika
 3. bataljona, 1. čete, 7. pu-
 ka, dunavske divizije, jer
 se isti nije dosad javio, da
 je živ. Živko Pavlović,
 Beli Potok. 31310-8

Jovanu Premoviću, Ze-
 neva. — Molim izjavite mi-
 tem putem porodici Ale-
 kse Pavlovića iz Belog
 Potoka, Beograd, vojnika
 3. bataljona, 1. čete, 7. pu-
 ka, dunavske divizije, jer
 se isti nije dosad javio, da
 je živ. Živko Pavlović,
 Beli Potok. 31310-8

Jovanu Premoviću, Ze-
 neva. — Molim izjavite mi-
 tem putem porodici Ale-
 kse Pavlovića iz Belog
 Potoka, Beograd, vojnika
 3. bataljona, 1. čete, 7. pu-
 ka, dunavske divizije, jer
 se isti nije dosad javio, da
 je živ. Živko Pavlović,
 Beli Potok. 31310-8

Adamu Djermanu, za
 Račušu Nešiću, Zenevu. —
 Od prošle godine do danas
 odgovorili su dva oglasa,
 pismom i našom sli-
 kom. Dvije karte od pro-
 šle godine i dvije od ove
 godine i pet oglasa primili.
 Moje su radosti uvijek
 neopisane bile. Novac od
 septembra ne dobili nikako
 tako tata, tako i iz
 Požarevca. Naisgurnije je
 na moju adresu. Ti najbo-
 lje znaš, kako nam je bez
 tebe. Prijatelji nas ovde
 ne poznaju. Odmah raspis-
 taj za novac tako i u bu-
 duće radi ako za mjesec
 dana ne budeš izvješten,
 da bih uvijek na vrijeme
 imala. Nata, dječa zdravlje.
 Bata iči 3. razred. Javljaj
 se češće. Preko Mice nais-
 gurnije dobijem. Bog mi-
 llosti neka vam da zdrav-
 je svima petorici. Nez-
 merno te grli, tata i Kosa
 sa djeecom. Kosara Mla-
 denovićeva, Lazarska ulica
 1, Jagodina. A 2594-8

Svetozaru Milošoviću,
 gradištanu za Rozmira Ž.
 Nikolić, Zenevu. — Dragi
 moj Rozmire! Primali sam
 poslati mi novac. Ako ti je
 moguće pošalji mi još, jer
 mi je veoma potreban.
 Zbog Bate veoma brinem.
 Pomozi mi jer je sam u
 očajanju zbog njeza. Za-
 gorka i ja smo dobro kao
 i majka i Anka sa Svetom.
 Pisali mi češće. Karte posla-
 te sam primila. Sliku ti
 poslala. Pozdravi Bosu s
 djeicom zajedno. Ljubi te
 vojna Olga Nikolić, Jevre-
 movica ulica br. 51, Sabac.
 31350-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašto se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Svetozaru Milošoviću,
 gradištanu za Rozmira Ž.
 Nikolić, Zenevu. — Dragi
 moj Rozmire! Primali sam
 poslati mi novac. Ako ti je
 moguće pošalji mi još, jer
 mi je veoma potreban.
 Zbog Bate veoma brinem.
 Pomozi mi jer je sam u
 očajanju zbog njeza. Za-
 gorka i ja smo dobro kao
 i majka i Anka sa Svetom.
 Pisali mi češće. Karte posla-
 te sam primila. Sliku ti
 poslala. Pozdravi Bosu s
 djeicom zajedno. Ljubi te
 vojna Olga Nikolić, Jevre-
 movica ulica br. 51, Sabac.
 31350-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8

Milovanu Lazareviću,
 Zenevu. — Molim vas
 da mi se izjavite za
 našu braću Arsenija i Ra-
 divoja Smiljanica, da li su
 živi, i zašta se ne javljaju.
 Ostali u našoj familiji živi-
 su i zdravi svi. Poštuju
 vas i pozdravljaju Obrad i
 Ivan Smiljanić, ekonomi
 iz Dudovice. 31347-8